

Αναζήτηση Κατά Βάθος

Επιμέλεια διαφανειών: **Δ. Φωτάκης**
διαφάνειες για SCC: Α. Παγουρτζής

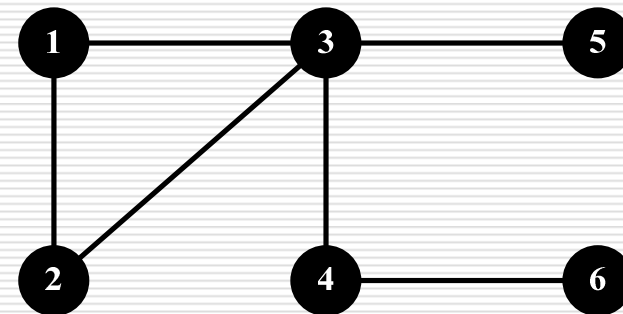
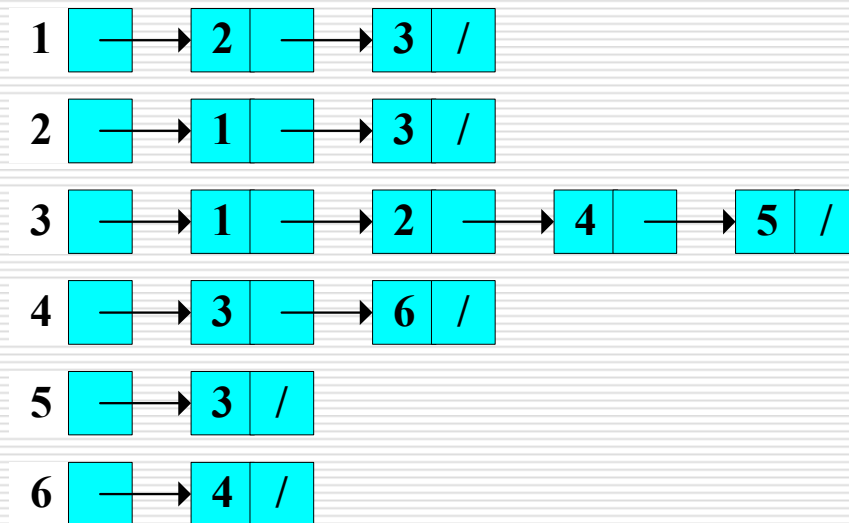
Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών
και Μηχανικών Υπολογιστών

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Αναζήτηση Κατά Βάθος (DFS)

- Εξερεύνηση νέων κορυφών με απομάκρυνση από αρχική.
- Πρώτη επίσκεψη σε ανεξερεύνητη κορυφή u :
  - Εξερεύνηση (αναδρομικά) όλων των (ανεξερεύνητων) γειτόνων της u , πριν ολοκληρώσουμε με u .

Αναζήτηση Κατά Βάθος (DFS)

- Εξερεύνηση νέων κορυφών με **απομάκρυνση** από αρχική.
- **Πρώτη** επίσκεψη σε **ανεξερεύνητη** κορυφή u :
  - **Εξερεύνηση** (αναδρομικά) **όλων** των (ανεξερεύνητων) **γειτόνων** της u , πριν ολοκληρώσουμε με u .
- Φύσει **DFS(κορυφή u)**
αναδρομική διαδικασία: **for** κάθε κορυφή v γειτονική της u **do**
if δεν έχω επισκεφθεί τη v προηγουμένως **then**
σημείωσε ακμή (u, v) ; **DFS(v)**;
- **Τρία είδη** κορυφών:
  - **Ανεξερεύνητη:** όχι επίσκεψη ακόμη.
  - **Υπο-εξέταση:** επίσκεψη και εξερευνούμε γείτονες.
  - **Εξερευνημένη:** ολοκλήρωση διαδικασίας.

Αναζήτηση Κατά Βάθος (DFS)

- Κορυφές περνούν από παραπάνω στάδια:
  - Αρχικά όλες οι κορυφές **ανεξερευνήτες**.
  - Πρώτη επίσκεψη ανεξερευνήτης κορ. → **υπό-εξέταση**.
  - Ολοκλήρωση DFS για (ανεξερ.) γείτονες κορ. → **εξερευνημένη**.
- Κορυφή u τίθεται **υπό-εξέταση**:
  - Όλες οι κορυφές που είναι **προσπελάσιμες από u** και είναι **ανεξερευνήτες** θα τεθούν **εξερευνημένες πριν u τεθεί εξερευνημένη**.
- Εξέλιξη διαδικασίας αποτυπώνεται σε **DFS-δάσος** και «**χρόνους**» πρώτης επίσκεψης και αναχώρησης.
  - DFS-δάσος: **ακμές πρώτης επίσκεψης, ακυκλικό**.

Υλοποίηση

- Πίνακας κατάστασης: $\mathbf{m[v]} = \{ A, Y, E \}$.
- Πίνακας προγόνων: $\mathbf{p[v]} =$ πατέρας v στο DFS-δάσος.
- «Χρόνοι» πρώτης επίσκεψης $\mathbf{d[v]}$ και αναχώρησης $\mathbf{f[v]}$.
- Χρόνος εκτέλεσης $\Theta(n + m)$.
- DFS σε (α) δέντρο, (β) πλήρες γράφημα, (γ) κύκλο.

DFS_Init($G(V, E)$)

$t \leftarrow 0;$

for all $v \in V$ do

$m[v] \leftarrow A; p[v] \leftarrow \text{NULL};$

for all $v \in V$ do

if $m[v] = A$ then DFS(v);

DFS(v)

$m[v] \leftarrow Y; d[v] \leftarrow ++t;$

for all $u \in L[v]$ do

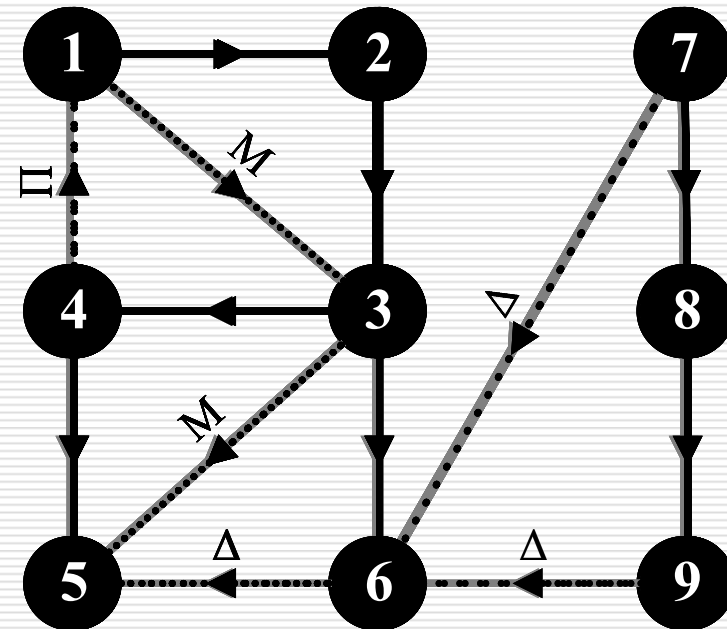
if $m[u] = A$ then

$p[u] \leftarrow v; \text{DFS}(u);$

$m[v] \leftarrow E; f[v] \leftarrow ++t;$

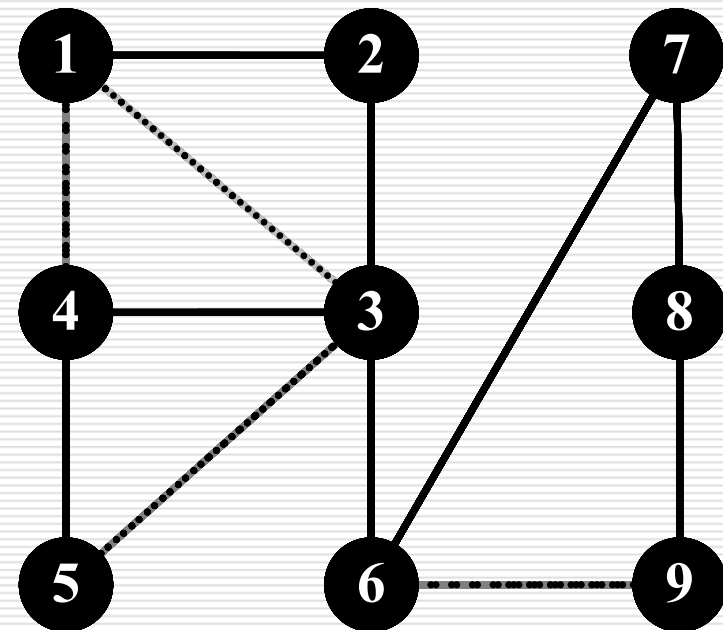
Παράδειγμα – Κατηγορίες Ακμών

- Ακμές δάσους / δέντρου:
  - Εξερεύνηση (u, v) όταν v ανεξερεύνητη.
- Πίσω ακμές:
  - Εξερεύνηση (u, v) όταν v υπό-εξέταση: κύκλος.
- Μπροστά ακμές:
  - Εξερεύνηση (u, v) όταν v εξερευνημένη και v απόγονος u στο δέντρο.
- Ακμές διασταύρωσης:
  - Εξερεύνηση (u, v) όταν v εξερευνημένη και v **όχι** απόγονος u στο δέντρο.

Παράδειγμα

- DFS σε μη-κατευθ. γράφημα παράγει μόνο ακμές δέντρου και πίσω ακμές.
  - Ακμή $\{v, u\}$ με $d[v] < d[u]$ (πρώτα πρώτη επίσκεψη σε v).
  - Πρώτα v ΥΕ, μετά u ΥΕ, μετά u Εξερ, τέλος v Εξερ.
  - Αν κατεύθυνση (v, u) εξερευνήθηκε πρώτη, τότε $\{v, u\}$ ακμή δέντρου.
  - Αν κατεύθυνση (u, v) εξερευνήθηκε πρώτη, τότε $\{v, u\}$ πίσω ακμή.

Μερικές Ιδιότητες

- Για μη-κατευθυνόμενα γραφήματα, DFS υπολογίζει **συνεκτικές συνιστώσες** (όπως και BFS).
- Αν v απόγονος u στο DFS-δάσος, $[d[v], f[v]] \subset [d[u], f[u]]$
Αν v όχι απόγονος u στο DFS-δάσος, $[d[v], f[v]] \cap [d[u], f[u]] = \emptyset$
- Γράφημα **ακυκλικό** ανν DFS **δεν** παράγει πίσω ακμές.
  - Εξερεύνηση πίσω ακμής (u, v) όταν v ΥΕ $\Rightarrow$ Μονοπάτι $v \rightarrow u$ και ακμή $(u, v) \Rightarrow$ κύκλος.
  - Έστω κύκλος C , v πρώτη κορυφή C που τίθεται ΥΕ, και (u, v) ακμή C που εισέρχεται στην v .
  - u απόγονος της v στο DFS-δάσος γιατί:
    - Υπάρχει $v \rightarrow u$ μονοπάτι.
    - Όλες οι άλλες κορυφές του C είναι Α όταν v γίνεται ΥΕ.
  - Άρα (u, v) πίσω ακμή.

Εφαρμογές

- «Χρόνοι» πρώτης επίσκεψης και αναχώρησης δίνουν πληροφορίες για δομή γραφήματος:
  - Τοπολογική διάταξη σε Directed Acyclic Graphs (DAGs).
  - Σημεία κοπής και γέφυρες σε μη-κατευθυνόμενα γραφήματα.
  - Ισχυρά συνεκτικές συνιστώσες σε κατευθυνόμενα γραφήματα.

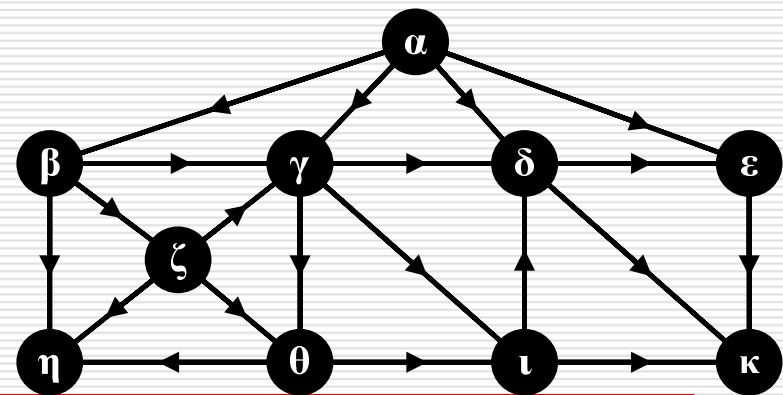
Τοπολογική Διάταξη

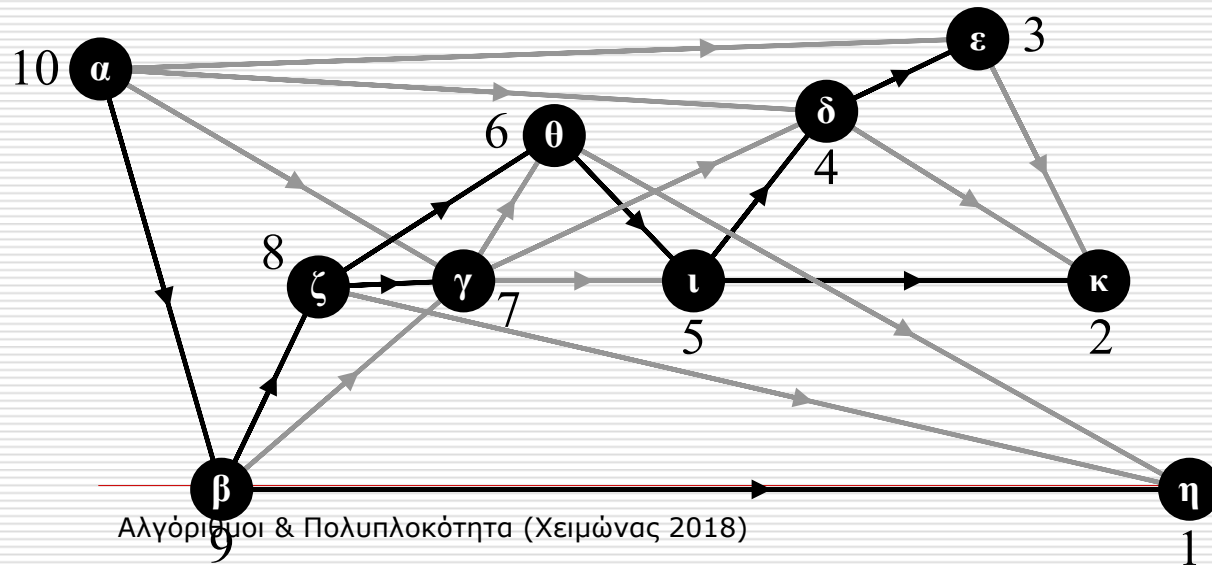
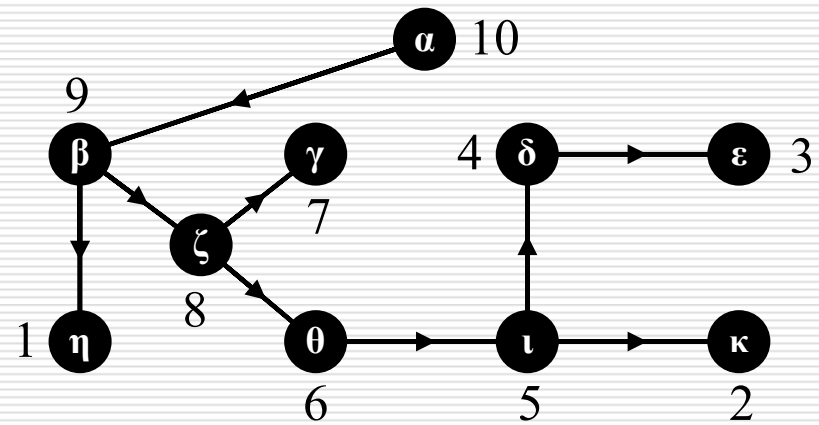
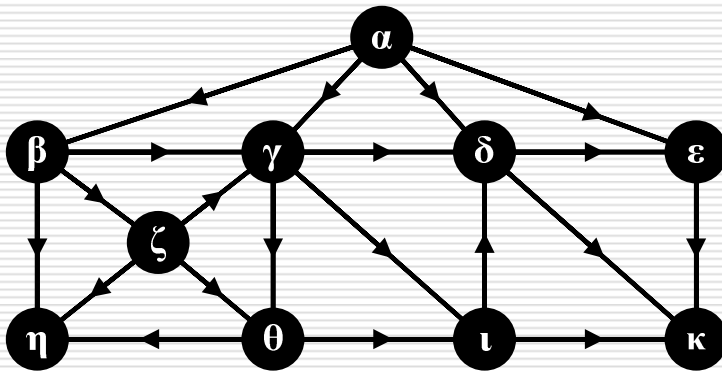
- **DAG** (Directed Acyclic Graph) αντιστοιχεί σε σχέση μερικής διάταξης:
  - Ακμή $(u, v) \Leftrightarrow u \leq v$ (δηλ. u «προηγείται» v).
  - Σειρά υπολογισμού αλγεβρικών εκφράσεων, π.χ.
 $(ac)x^2 + [(a + c)(b + d) - ac - bd]x + bd$
  - Προγραμματισμός εργασιών σε σύνθετα έργα.
- Ύπαρξη κύκλου δεν συνάδει με «διάταξη», έστω μερική.
- DFS ελέγχει για ύπαρξη κύκλων και υπολογίζει «σειρά» κορυφών **συμβατή** με μερική διάταξη του DAG.
  - Τοπολογική διάταξη.

Τοπολογική Διάταξη

- ... μετάθεση n κορυφών κατευθυνόμενου $G(V, E)$ ώστε
$$\forall (u, v) \in E, \pi(u) < \pi(v)$$
  - Δηλ. κορυφές σε ευθεία ώστε όλες οι ακμές να έχουν φορά από αριστερά προς τα δεξιά.
- Τοπολογική διάταξη ανν γράφημα ακυκλικό (DAG).
  - Κορυφές σε φθίνουσα σειρά χρόνων αναχώρησης του DFS, δηλ. $f[v_1] > f[v_2] > \dots > f[v_n]$
  - Υλοποίηση με στοίβα: Εξερευνημένη κορυφή μπαίνει στην ουρά.
  - Σειρά στην ουρά αντιστοιχεί σε τοπολογική διάταξη.
  - Χρόνος $\Theta(n+m)$.

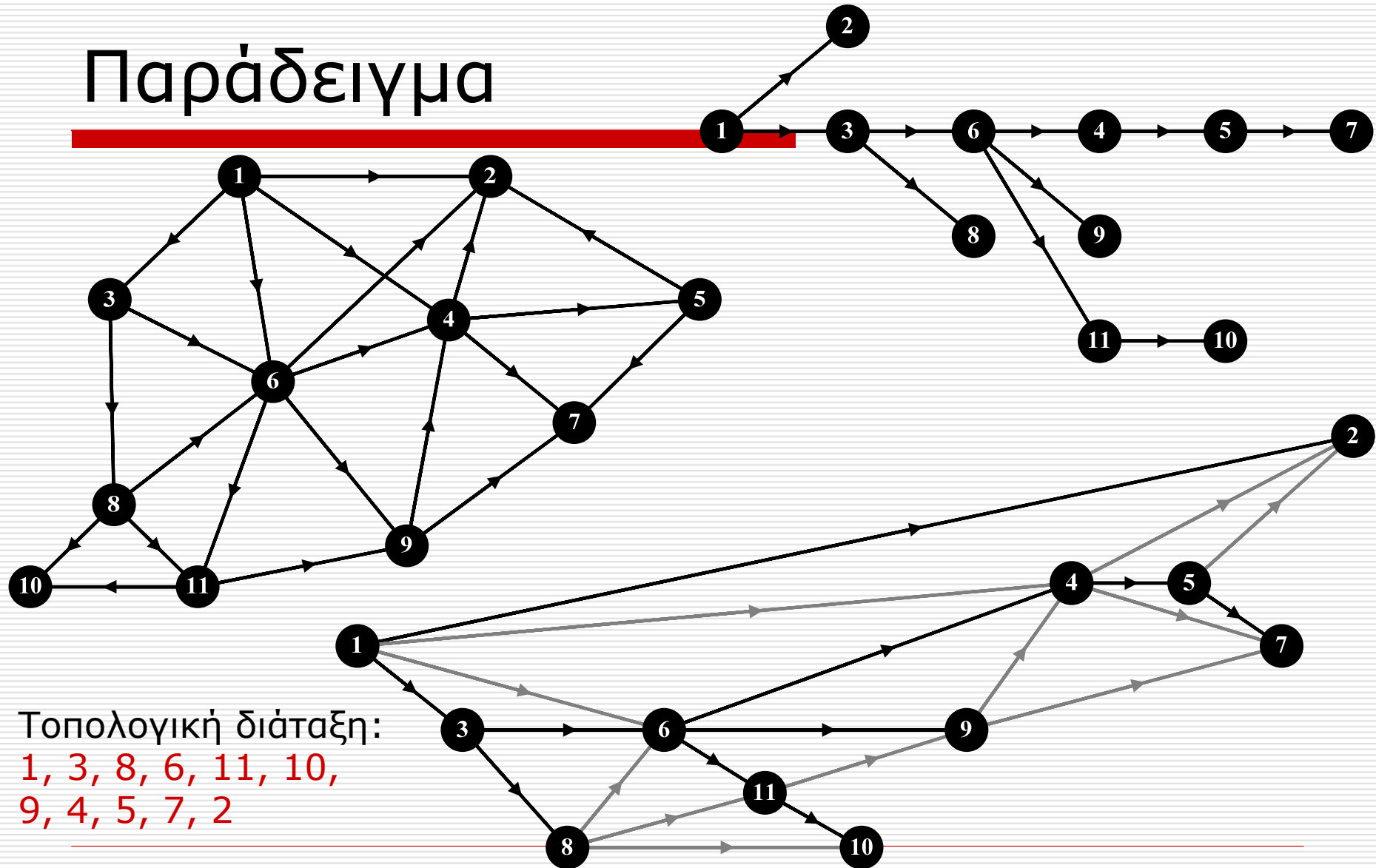

Παράδειγμα

Τοπολογική διάταξη:
α, β, ζ, γ, θ, ι, δ, ε, κ, η

Παράδειγμα

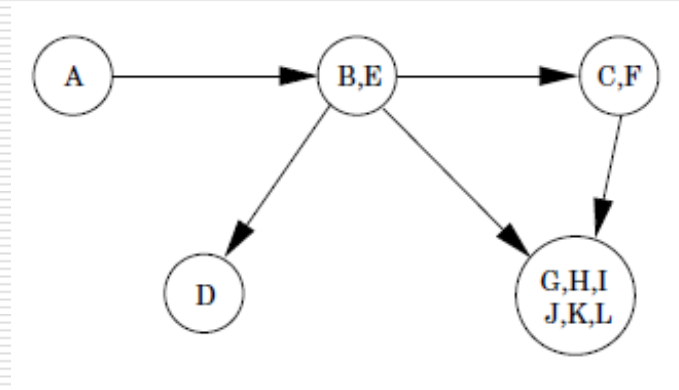
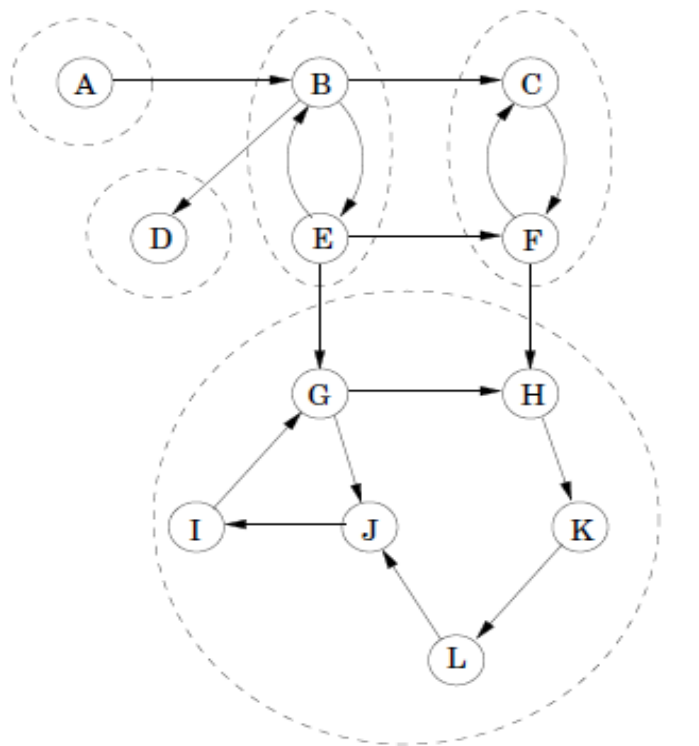
Τοπολογική διάταξη:
1, 3, 8, 6, 11, 10,
9, 4, 5, 7, 2

Τοπολογική Διάταξη: Ορθότητα

- Έστω DAG $G(V, E)$. Θδο $\forall (u, v) \in E, f[u] > f[v]$.
  - Εξερεύνηση (u, v) συμβαίνει όταν u ΥΕ και v Ανεξ. ή Εξερ.
    - Αν v ΥΕ, τότε (u, v) πίσω ακμή $\Rightarrow$ κύκλος!
    - Αν v Εξερ., τότε εξερεύνηση της v ολοκληρώθηκε πριν ολοκληρωθεί εξερεύνηση u , άρα $f[u] > f[v]$.
    - Αν v Ανεξ., τότε v απόγονος της u στο DFS-δάσος.
      - Άρα $f[u] > f[v]$, γιατί πρώτα τίθεται $f[v]$ και μετά $f[u]$.
- Έστω σύστημα με n (πραγματικές) μεταβλητές $x_1, \dots, x_n$ και m περιορισμούς της μορφής $x_i < x_j$.
  - Αλγόριθμος με χ.ε. $O(n+m)$ που υπολογίζει μια λύση του συστήματος ή αποφαινεται ότι το σύστημα δεν έχει λύση;

Ισχυρά Συνεκτικές Συνιστώσες

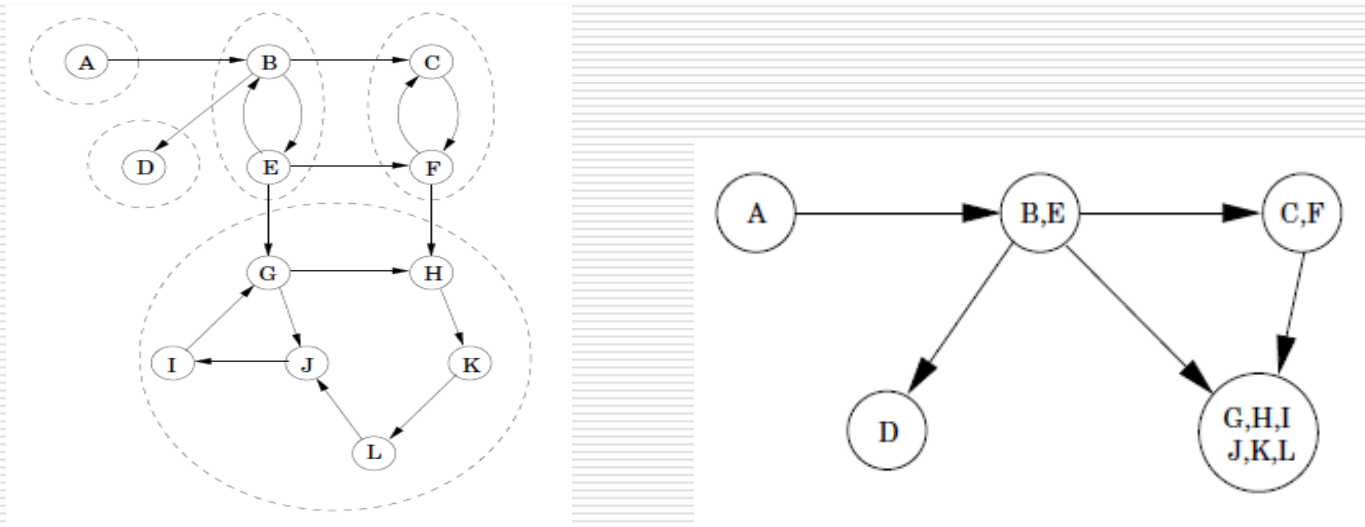
- Δίνεται κατευθυνόμενος **γράφος** και αναζητώ τις ισχυρά συνεκτικές συνιστώσες του (SCC)
- Κάθε γράφος μπορεί να παρασταθεί ως **DAG των SCC** του:

Σχήματα από βιβλίο "Algorithms"
(Dasgupta-Papadimitriou-Vazirani)

Ισχυρά Συνεκτικές Συνιστώσες

- Δίνεται κατευθυνόμενος γράφος και αναζητώ τις ισχυρά συνεκτικές συνιστώσες του(SCC)
- Κάθε γράφος μπορεί να παρασταθεί ως DAG των SCC του:

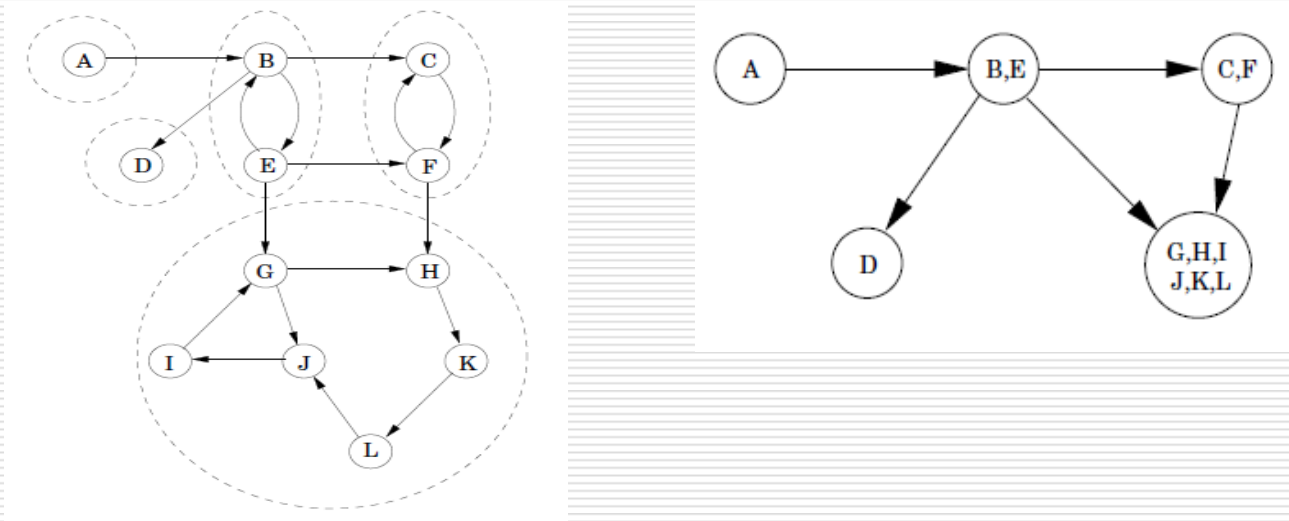

- Τι θα εξερευνήσει η DFS αν ξεκινήσει από τυχαίο κόμβο;
- Από ποιά κόμβο πρέπει να ξεκινήσει η DFS;

Ισχυρά Συνεκτικές Συνιστώσες

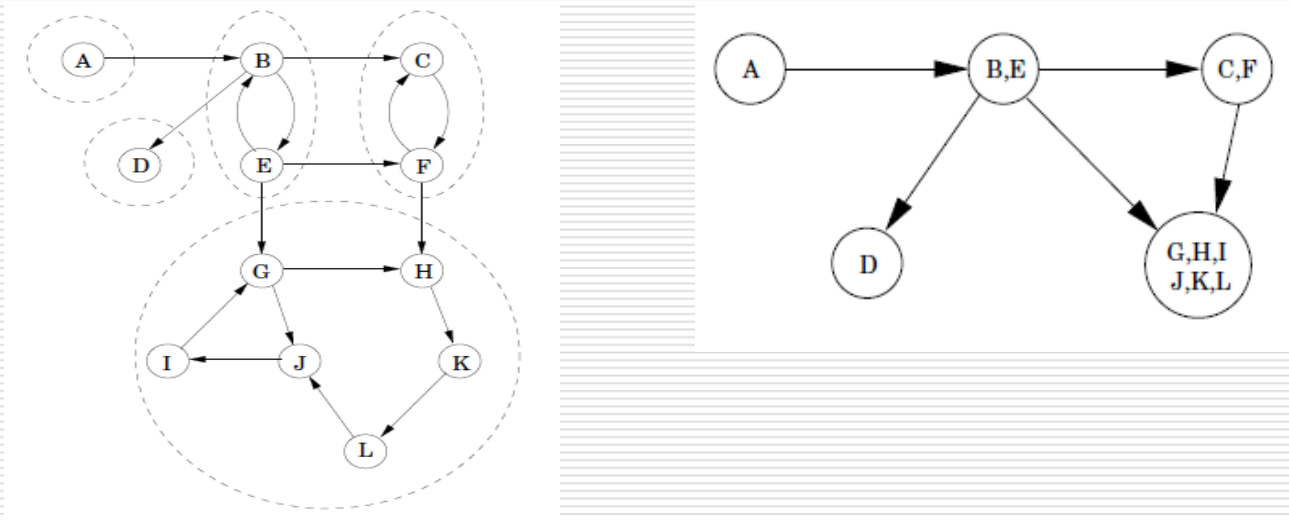
- Σωστό σημείο εκκίνησης: (κόμβος σε) **συνιστώσα-καταβόθρα** (sink component)

- Αποτέλεσμα: πλήρης εξερεύν. συνιστώσας αυτής και μόνο!
- Πώς βρίσκουμε κόμβο σε συνιστώσα-καταβόθρα;
- Ιδέα: μπορώ να βρώ κόμβο σε **συνιστώσα-πηγή**: **μέγιστο $f(u)$**

Ισχυρά Συνεκτικές Συνιστώσες

- Σωστό σημείο εκκίνησης: (κόμβος σε) **συνιστώσα-καταβόθρα** (sink component)

- Πώς βρίσκουμε κόμβο σε συνιστώσα-καταβόθρα;
- Ιδέα: μπορώ να βρώ κόμβο σε **συνιστώσα-πηγή**: μέγιστο $f(u)$
- Και: συνιστώσα-καταβόθρα = συνιστώσα-πηγή σε G^R !!

Ισχυρά Συνεκτικές Συνιστώσες

- Αλγόριθμος
  - Εκτέλεση DFS σε G^R , καταγραφή $f^R(u)$
  - Εκτέλεση DFS σε G , επιλογή ανεξερ. κόμβων κατά φθίνουσα σειρά $f^R(u)$

